

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor
 Fél évre 4 kor.
 Negyed évre 2 kor.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitvatartás 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JOSEF.Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Sok az ünnep.

A modern élet s a vele járó küzdelmek megtanították az emberiséget arra, hogy csakis fokozott munkával, az erők koncentrált együttműködésével lehet a létért való küzdelem nehéz harcát a siker kilátásával felvenni s megvívni. A munka és cselekvés nem ismeri azokat a pihenőket, melyeket a vallási parancsok megtartandóknak rendelnek. Ezek a pihenők, a munkanapoktól megkülönböztetve ünnepek elnevezés alatt piros betűkkel jeleztek a kalendáriummokban s a nép, az istenadta nép, ezeken a napokon letette azokat a fegyvereket, melyek segítségével a mindennapi kenyerét kiverekedte s ünneplő ruhában semmittevéssel töltötte idejét.

A modern ember már régóta rájött arra, hogy a sok ünneplés következtében felkopik az állás s ha az ünneplő ruhát sokszor öltötte testére, akkor az hamarabb szakadozott le a testéről. A pihenő pedig nem adott alkalmat, hogy újat szerezzen helyébe. A kulturálumban azután lassanként kifejlődött a szokás, hogy a hétköznapokra eső ünnepeket is vasárnapokra tolták ki s akkor ünnepekké azokat. Ezáltal a vallási parancsokat sem sértették meg, annak is eleget tettek. De eleget tettek a mai élet szigorú követelményének is, mely azt parancsolja, hogy csak akkor hagyjuk abba a munkát, amikor arra fizikailag mulhatatlanul szükségünk van.

Egy kinos ébredés.

Írta: Kontler Gyula.

Harsogott a zene a táncteremben, zsongott a dallam s a táncolók szívták a forró, tikkasztó, képes levegőt. Mindenütt boldogság sugárzik a táncolók kipirult arcáról.

A nagy tükör alatt egy középtermetű, karcos, szőke leánya ül. Szemei nagyok, kékek; de valami bánatos, melankolikus hangulat rezeg ki belőlüki. Nyurga, barna fiatalember áll meg előtte.

— Szabad? ...

Feláll a leány egy utolsó pillantást vet a táncolók közé s egy mélyet sóhajtva próbál keringni ő is az ifjával. A lépést többször, sokszor elhibázza s olyankor azok a harmatos, piros ajkak nem tudnák oly szépen kérni a »pardont!«, — mint azok a kérések felemelt csudálatos nagy kék szemek.

— Harszol érzi magát kisasszony?

— Csak fáradt vagyok kisé. Újünk le talán Gyulay ur s beszélgetünk.

Szótlanul haladnak karonfogva egy párnázott pad felé a terem zugába.

— Harszszik bátorságomért — ugy-e? — kérdi az ifju.

A leány baljára támasztja fejét s jobbával a homlokára omló szőke huncutkákat simítja vissza. ... Maga írt nekem képeslapokat.

— Írtam.

— Ki batorította, vagy kérte fel magát erre? — A szívem!

Nagyot sóhajt feleletül a leány s mereven

Az élet szigorú követelményeivel szemben a keresztény egyház feje sem zárkozhatott el. Nem akarhatta, hogy azok a nemzetek, melyeknek zöme az ő általuk képviselt vallási tanokat követi, lemaradjon a világok versenyében, csak azért, mert a vallás annyira oly sok ünnepele ró ki rá, hogy azoktól kénytelen kellett el maradnia azon nemzetek előhaladásával szemben, amely nemzetek nem a katolikus, hanem a protestáns vallások tanait követik.

A pápa modern gondolkodására vall, hogy azokon a dolgokon, melyek eddig szent és sérthetetleneknek látszottak, mer s még hozzá erélyes reformokat eszközölni, csak azért, hogy annak a népek, melynek ő egyházi teje, e földön javát, kulturáját, erejét növelje és előmozdítsa.

X. Pius pápa Propriu motujában kimondja, hogy az ünnepek száma csökkentendő. Megnevezi azokat az ünnepeket, melyek ezután is megmaradnak, de áthelyezi vasárnapra mindazokat, melyek eddig hétköznapokra esnek. A kettős ünnepnapok intézményét is redukálja az első napra, mely eddig is vasárnapra esett. Megengedi, hogy az egyes katolikus országok egyházi fejei bizonyos, általuk kívánt s megindokolt ünnepeket rendeljele dacára is megtarthassanak, de megkívánja, hogy ez esetben előterjesztéssel éljenek.

A pápa ezen modern gondolkodásra való rendelkezésével mindenesetre nagy hátlára kötelezi az egész világ katolikus hívőit, mert bizonyos, hogy egyetlen katolikus

vallásu sem fog akadni, aki be ne látna ennek, reá nézve s egyben az egész országra nézve, való hasznosságát. Ha eleinte a kényelemszerelők, a lustálkodók, a restek iparkodnak is ezen rendelkezés jóságát vitatni, a modern s dolgozni kívánó emberek legnagyobb rokonszenuve kíséri X. Pius pápa üdvös és okos intézkedését.

Hogy minálunk minő érzelmekkel találkozik ezen reform, azt még jelen percben azért nem konstatalhatjuk, mert igyekeznek azt a közbírdelmet megerősíteni, hogy a pápa rendelkezése a mi országunkra nem vonatkozik s csakis az olasz nép részére készült volna. Kétségtelen, hogy abban a percben, mikor nyilvánossá lesz, hogy a Propriu motu Magyarország keresztény lakosaira is vonatkozik s a mi egyházfőink is pástiorleveikben tudomására adják a hívőknek az új rendelkezéseket, akkor akadni fognak olyanok is, kik minden ésszerűség ellenére tisztán maradiságból a pápa ezen üdvös intézkedését kárhóztatni s magukat annak alávetni vonakodni fognak.

A mi részünkről, mint a haladás és munka kedvelői részéről, a pápa intézkedése a lehető legszinpatikusabb, mert annak hatásában országunk fejlődését, kulturánk emelkedését s a jólét növekedését találjuk.

Zúg a cséplőgép.

A várost megüli a kánikulának tikasztó melege és a por; künn a határban pedig az Istennek bőséges áldását gyűjtik garmadába. Zúg a cséplőgép a határon és

néz fel a terem róza koszorúkkal telepíngált plafonjára. Olyan, mint egy márványba faragott istennő ...

— Halgasson meg — rebegi földökölva, lázasan az ifju — s csak aztán itéljen, gyűlljön s tűzzön el.

— Még kicsiny diák voltam s Ön még kisebb baba, egy gyönyörű, rózsás arcú, örökké mosolygó baba. Szeretlük mindnyájan s boldogok voltunk, ha átengedte a dada a kis három kerekű vesszőkocsit s mi tolhattuk.

— Oh mily csengően, édesen tudott akkor kacagni ...

A leány ismét csak sóhajt s keserűen néz maga elé.

Az ifju folytatja:

A napokból évek lettek s a kis, Etuci-ból nagy leány; Etuska lett. Akkor ötöltök belém egy talán soha el nem érhető célt. Az anyám volt a hibás.

— Tanulj fiam, légy atyádnál nagyobb úr s akkor tiéd lesz a szép Etuska ...

— E cél most már elérhetlenné látszik s mondja csak mit ér az élet eél nélkül? ... Nincs eél nélkül élet, úgy gondolom, de majd lesz halál. Ismét csak sóhajt a felelet.

— Addig míg nem volt biztos jövőm csak távolról szívtam a szerelem édes, de gyilkos tüzetkeltő mézét egy szebb jövő reményében. Beszélni nem mertem ...

Oh! ha Ön tudná, hány lázas, nyugtalan éjt töltöttem; hányszor kísértem mint bűbészre-velendő, hogy megvédjem, megóvjam minden bajtól.

— Emlékszik-e, midőn két alkalommal csak

pár lépés választott el bennünket; egyedül voltunk, az égen millió csillag ragyogott — s én még is csak hallgattam, mert hangzott erősen az én szava:

„Nem vagy még ember“ ...

— Emlékszik-e arra a langyos nyári este, mikor búcsuzott hazuról? — Ott álltam én is a közelben, szívtam magamba a zongora lágy akkordjait s az Ön fülemélen, az anyagok karánál is szebb énekeit. Később búcsuzott.

Látam, hogy esékolta meg szüleit s hogy intett búcsut a robozó fogatról. Tudom, nekem nem szólt, de én is intettem s mig azok benn kacagtak, addig én, zokogtam künn a szabad ég alatt keservesen ...

Mindezek után nem volt joga szívemnek — érzéseit papírra vetni?

— Nem! — volt a fagyasztó felelet.

— Ön kegyetlen; nevet rajtam. Jó, gyötörjön el is pusztíthat, de meg nem tilthatja, hogy szeressem ...

A leány arcán a sápadtságot meleg pir váltja fel; már nem halott többé, élet van benne.

— Sajnálom, szegény, segitenek is, de nem lehet. Esküszöm Önnek hogy nem lehet. Kerüljön s tán majd enyhülést talál.

Kis kacsóit, azokat a puha, meleg kezecskéket ujjait búcsuzóul, melyre az ifju mohón leheli csókját s a gyönyörtől szédülten hanyatlik a padra: álmodni.

Kopognak. ...

— Szabad! —

Erősen látóolozott roskadozó termétű nő lép a szobába. A benn ülő férfi elcsodálkozik a szokatlan látogatót látva s bámul.

a gazdag keresztiek új élete bőven ömlik a zsákba, a gazda gyönyörűségére. A szép termés jobbára az egész országban örömmel tölti el az embereket. A gazdára tehát a mai helyzet kétségtelenül előnyös. Más kérdés, hogy a készízetésből élő hivatalnoki osztály megbírja-e ezt az állandó drázaságot és nem roppan-e meg alatta?

Hatnem hogyha már a gazdákra nevezünk mindnyájunk örömeire ilyen kellemes és régóta várt idő következett, amikor a kitartó munka tisztességes gyümölcse ért meg részükre, — ez a helyzet kétségtelenül kell hogy arra bírja őket már a saját érdekükben is, hogy alkalmazott munkásikat biztosítsák baleset ellen. Amiért ezt mondjuk, arra a héten a Curianak két közzétett ítélete bírt a legfelső bírósággal ugyanis két gazdát ítélt arra, hogy a cséplésnél megsérült munkásnak és hozzátartozóinak anyagi kárpótlást nyújtson, mert az illetők nem gondoskodtak a buzacsepülés alkalmából alkalmazott munkásai balesetre való biztosításáról. Pedig hogy mennyire fontos dolog a buzacsepülésnél alkalmazottak biztosítása, kiűnik abból, hogy már eddig is, jóllehet a cséplési szezon elején vagyunk, hétszázötvennégy, a buzacsepülésnél támadt balesetet jelentettek be, melynek igen nagy százaléka halálessel járó volt.

Már most, ha arra gondolunk, hogy a legfelsőbb bíróság a gazdát kártérítésre kötelezheti, mert a cséplésnél alkalmazott munkásait nem biztosította baleset ellen, szemben e súlyos anyagi teherrel, komolyan kérjük a gazdákat, hogy a mulasztást sürgősen pótolják.

Nálunk, ahol gépeknél nem forgó és amugy is vigyázatlan munkásnéppel van dolgunk, szerfölött gyakori a szerencsétlenség. A múlt esztendőben a gazdasági munkások és cselédek segítő pénztára 9300 esetben osztott ki baleseti segélyt, 6325 ember részéről állandóan rokkantsági segélyben. Ezeknek java olyanokra esik, akik cséplőgép munkája közben sérültek meg.

A jelzett intézményről szóló törvény intézkedik a felől, hogy a cséplőgépnél alkalmazott munkásokra kollektív biztosítási szerződések költessenek, nem akarjuk tehát

a gazdaközönseget nagy költségbe vinni. Az azonban kétségtelen, hogy a munkások biztonságáról gondoskodni annak feladata, aki a munkát adja. Az országos munkás és cselédszolgató pénztára baleseti biztosításra évi egy korona befizetéssel be lehet íratni munkásainkat. Aki tehát ennek az egy koronának befizetését elmulasztja, azt még a keresztényi szájalóm sem ülteti meg, ha a Curia hűséges kárpótlásra ítélt, mert itt éppen az alruinusz ellenétél járjuk fenntartani, vagyis a másokkal semmitsem tördést, közönyt és szivtelenséget.

Pedig ezeknek egyikét sem szeretnők feltételezni a mi gazdáink részéről. Azért most, amikor a határban hordják a keresztet és zúg a cséplőgép, élünk a figyelmeztető szóval, hogy a csépléttő gazdákat munkásaik biztosítására figyelmeztessük.

A közigazgatási bizottság köréből.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én tartotta meg július bavi rendes ülését Arvay Lajos alispán elnöke alatt.

Az ülésen elhangzott jelentésekéből kiemeljük, hogy a múlt hóban a csendőrség 193 bünesetben nyomozott s kiderített 189 esetet 192 lettelssel; a kir. járásbírószágok hatáskörébe tartozó kihágás 22 fordult elő; a közig. halóságok hatáskörében 270 kihágási esetből kifolyólag 426 egyén lett lettesként jelöltetve.

Orvosrendőri hullaszemle volt 12.

Tűzesetek száma 11 volt. Az okozott kár 705248 koronát tesz ki (a sümegei Eitner-féle borkyár égése miatt). A tűz oka egy esetben gyujtogatás, 4-ben gondatlanság, 3-ban gyermekek játéka, 3-ban pedig kideríthetetlen volt.

Amerikába szóló utlevél 14 drb. állítatott ki.

A felnőttek és gyermekek közegészségi állapota a múlt hóban kedvezőnek volt mondható. Betegségek, járványok csak szörványosan fordultak elő. A fertőző bántalmak közül előfordult: roncsoló toroklob: 21, hasi hagymáz 7, vörheny 7, kanyaró 240, hőkhurur 32, fültömrigylob 1, bárányhimlő 2

esetben. Orvosrendőri boncolás nem volt, külső hullaszemle 11, öngyilkosság 4, súlyos testi sérülés 10 esetben fordult elő. Vétetlen szerencsétlenség folytán 7 egyén vesztette életét. Elmekör 5 esetben képezte beavatkozás tárgyát. Hét évnel fiatalabb gyermekek gyógyításának elhanyagolása miatt 26 esetből kifolyólag 13 marasztaló, 6 felmentő ítélet hozatott.

Lelenc van a vármegye területén 111, dajkaszába adatolt 362. Elmebeteg és hülye 771, siketnéma, vak és nyomorék 797, segélyre szorult 2188, keresetkeptelen árva 2681

A ragadós száj- és körfőfájás terjedése miatt a haszonállatok egészségi viszonyai kedvezőtlenebbekké váltak.

A hivatalból észlelendő betegségek közül előfordult: lépfene 7, ragadós száj- és körfőfájás 141, ivarszervi hólyagos kífűtés 4, rühkór, sertésorban 32, sertésvész 37 közegészségben. Egyéb betegségek közül előfordult sercegő üszök, sugárgomba betegség, mirigykór, roncsoló orrhurur, influenza stb.

Védőoltásokat több községben és gazdaságban eszközöltek.

Az állatvásárok és állatrakodók forgalma a tilalmak miatt lanyha volt.

K Ü L Ö N F E L É K.

— **Halózás.** Igaz részvétellel értesülünk Kiss Dénes alsólendvai polg. isk. igazgató nejeinek, szül. Wittek Anna asszonyának elhunytáról. Kiss Dénesné, mint az anyai szeretet és hitvesi hűség példaképe élete 54-ik, boldog házassága 29-ik évében hosszasa betegeskedés után f. hó 15-én esti 11 órakor hirtelen hunyt el. 17-én d. u. 4 órakor temették el az alsólendvai középső temetőben. Nyugodjék békében!

— **A tanfolyam köréből.** A helybeli áll. tanítóképző intézetnél megtartott szüneti továbbképző tanítói tanfolyam tegnap bejezést nyert. A tanfolyam június 3-án kezdődött s egyfolytában 3 hétig tartott. A tanfolyamra felvételt 30 államsegélyes és 62 segély nélküli tanító, kik közül megjelent 20 államsegélyes és 12 segély nélküli tanító. A megjelent tanítók közül 13 erdélyi, 3 felső-

Gyulay! sikoltja a nő s lerogy a parketra, mely vastag gyapot szőnyeggel van burkolva.

A nap nyugovóra száll s mind közeledik nagy, piros tányérja a szemhatár felé, — kíváncsian pislog be a kis szobába: megaranyozza a térdlő, rohogó nőt a férfii ki mellén összekulesolt karokkal hámul.

— Etus! — Ön volna?

Elfojtott zokogás a felelet. A férfi is letérdel, magához emeli a minden izében remegő nőt. Lebotkja fátulat, kalapját s kezeivel igyekszik életet dörzsölni a viasznál új sápadtabb arcra ...

Idővel csillapul a nő is s azok a nagy kék szemek igazó sugarakat tűznek a szivbe, hogy megleget, remegést, valami földön túli bizsergést keltsenek ott.

— Hogy került ide Etus? — Kérdi a férfi még mindig elfogultan.

— A férjem tűzött el.

— Honnét?

— Itt lakunk mi is a városban, de kerültem, hogy fel ne ismerjen. Nem akartam fájdalmat okozni, sem Önnek, sem magamnak ...

— Mennyit kerestem én s im a véletlen hozza elém. Látom, hogy bízik bennem: áldja is meg érte az Isten. — Szegény kis Etuska, mily sokat kellett szenvednie — mondja és magához öli a nőt.

— Eresszen el, keze forró, mint a parázs: éget, könyörgöm, eresszen el — s ki akar fejni a vaskapocsként szorító karokból.

— Nem még, csak egy pillanatig ne ... Forró esőket nyom a márványhomlokra.

A nő arca fellángol; ijedten ugrik fel helyéről s menekülni akar.

A férfi utját állja.

— Bocssáson meg, csak egy órútt, szenvedélyes pillanat ragadott el ...

Gyengédnen megfogja az ijedt özként pihegő nőt kezét s a pamlagra ülteti. Szemközt ül Ő is egy zsólyébe.

— Azt hittem, maga lesz az egyetlen férfi, kibe bizalommal fordulhatok egyedül, s Ön visszaél a védetlen nőt helyzetével ...

A férfi lelke, látva a szemrehányó tekintetet, — megremeg.

— Tudja Gyulay miért jöttem?

— Nem!

— Bizhatom Önben?

— Minden tekintetben!

— Csakhogy lecsillapult ismét; azt hittem már nem a régi ... Tudja ugy-e, hogy férjhez adtak ahoz, kit nem szerettem, kit gyűlöltem. A férjem jószágigazgató.

Tamásfy?

Igen! Mindenről lehet szó nálunk, csak a boldogságról nem. Utálom, gyűlölöm azt az embert s Ő azt tudja, szintén gyötör. Nem látom napokig s aztán csak beállít ittas barátaival.

— Ismerem a társait; remek egy kompania? ...

— Felzavarnak aztán engem s ott kellene lenni, inni, kiabálni — velők, azokkal a boros, utálatos emberekkel. Ma — is azt akarta s mikor nem engedelmekedtem Neki, megütött. Most is kék a helye ...

Ezért megbőm! Egy gyenge nőt bántani, ez gyávaóság. Igen, igen keresztül lövöm, mint a kutyát ...

— Csillapuljon — Elhatároztam, hogy elmegyek szüleimhez. Maradjon itt minden, legyen az övé. — Elkísér haza? — ezt akartam kérni ... Elmeg? — Itt hagy, mikor feltaláltam? ...

El, mennem kell. Holnap 8-órára itt leszek. Várni fog?

— Igen!

— Köszönöm! Isten önnel!

Kezét nyujlja.

— A férfi megragadja a távozó fehérkeztys kezét s letérdel előtte.

— Etus! — suttogja — mindenre kérek ... ami szent, ne menj el, ne hagyj itt. Tudod, hogy mily nagyon, mily kimondhatatlanul szeretlek.

— A nő hidegen elfordul, kezét a kilincserre teszi tanakodik: menjen, ne menjen ...

Hirtelen elhatározással a térdelő férfi felé hajt s csak pár szót sug neki.

Gyulay aléltan hanyatlik vissza.

Etus illatos kendőjét vonja elő, hogy felszárítsa könnyeit s letérdel az alélt melé. Végigsimítja arcát s aztán piros bársonyos meleg ajka oda tapad a férfiera ...

Mint a faldokló, úgy kap Gyulay a nő után, de mire felocsódik kabátjából, csak a folyosón halja a ruha susogást s az ajtó nyikorgását. Aztán vérbe forgó szemekkel susogja:

•Egy az atyánk, testvérek vagyunk! ...

magyarországi, 8 alföldi és 8 dunántúli volt. A tanítók 87 előadást hallgattak ugyanennyi órában. Valamennyien az intézetben laktak s benn éltek az is. A tanítók a rendes órákon kívül megismerkedtek a város és vidék történelmi nevezetességeivel s kirándulást tettek, melynek révén nemcsak Csáktornya környékével ismerkedtek meg, de alkalom nyílt nekik a szomszéd országok közelfekvő városainak (Verasd, Pettau) megtekintésére. Söt egyesek kisebb csoportokban felkeresték Zágrábot és Fiumét is. A tanfolyamos tanítók előadásuk előtt búcsu esélyre gyűltek össze, ahol nemcsak egymástól búcsúztak el, de megragadták az alkalmat, hogy az intézet igazgatójának s az előadó tanároknak fáradtságukért köszönetet is mondjanak.

— **Hivatalos.** Az igazságügyminiszter 270 sz. rendelete alapján, aki a katonai lávriro és távbeszélő vezetékekkel szándékosan vagy gondatlanságból megrongálja vagy használhatóságukat megakadályozza, a bünt. törv. könyv 439 és 440. §-a s az 1888 évi 31 t. c. 12 §-a értelmében büntetőjogi megtorlás alá vonatik s a kir. ügyészségnek átadatik.

— **Uj iskola.** Drávafüred új iskolát épített s ahhoz egy férfi tanítói állást szerzett 1000 K fizetés és 30 K faiskola kezelői tisztelet díjjal. A választás aug. 23-án d. e. 9 órakor lesz. Pályázni aug. 20-ig lehet Harmat Nándor ligetvári körjegyző iskola-széki elnökhöz.

— **Jutalmak.** A pénzügyminiszter dr. Ságvári Jenő perlaki főszofigabíró 100 K, Harmat Nándor és Neusiedler Jenő járásbeli jegyzőket 30—30 K jutalomban részesítette az adókezelés szatatoságáért.

— **Értesítő.** A csáktornyai áll. polg. fiú- és lányiskolában összesen 158 fiú és 139 lány, összesen 297 tanuló iratkozott be. Kimaradt 13 fiú és 5 lány; magyarnak vallotta magát 203 tanuló; tandíjmentes 109 volt. Zalamegyéből 221 tanuló járt a polgári iskolába, a többi más vármegyéből való volt. Javítóvizsgálatra és osztálymértésre utasított 27. — Hasznos nemzeti intézmény a polgári iskolának a leányinternátus, melyben tavaly 32 növendéket helyeztek el. akik legnagyobbbrészt horvát-szlavonországbeliek voltak. Az állam részéről az internátus fenntartására engedélyezett fedezet már 3000 K-t tesz ki. Ez okból a jövő évben már tágasabb helyiségekbe költözhetik az internátus, minek következtében esztendőre már 50 tanuló felvételére hirdetett pályázatot az igazgatóság. Az iskola tanári és ifjúsági könyvtára szépen gyarapodott a múlt évben. A fiú polgári iskolában 4 rendes, 2 helyettes s két óraadó tanár, a lányiskolában 5 tanítónő működik. Hittant oktatót 4 hitoktató. A polg. iskola igazgatója Pataky Kálmán.

— **A gyermek okserű** táplálásának egészrodalma van, ebben az orvosok ismerik ki csak magukat és ezért mindenkor az ajánlják, a gyermek anyáknak, hogy azt elválasztás pillanatától kezdve a gyermek csak Phosphatine Faliere-sel legyen táplálva, mert ez esetben nem kell bélszavarktól tartani és egyszersmind biztosítva van a csontrészek fejlődése és ki lesz kerülve minden fogási nehézség.

— **Kirándulás.** A helybeli tanfolyam tanítói a múlt hét folyamán a szabad délutánokat a város köztintézményeinek megtekintésére s kirándulásokra használták fel. Így helyben megtekintették a villamtelepet, a jég-és pezsgőgyárat, a baromfihibzdát, ahol a látogatók mindenütt a legnagyobb figyelemmel és előzékenységgel fogadtattak. A hét folyamán a tanítók Pettauba, Verasdra és Alsólendvára is kirándultak, mely utóbbi helyen az ernyőgyárat s a Bánffy-várat

tekintették meg. Így megtekintették Csáktornyan is a Zrínyi-várat, majd kirándultak az állami szőlőtelepre, ahol nemcsak öregbítették ismereteiket, de gyönyörködhetek a szép Muraköz panorámájában is.

— **Cigánybandák fuziója.** Örvendetes tényről kell beszámolnunk. A Csáktornyan működő két cigánybanda egyesült s a volt Csányi-banda és Sárközy-banda most már mint Balogh Károly bandája együttesen mutatja a csáktornyai urí társadalmat. S ez helyesen van így. Csáktornya sokkal kisebb város, semhogy két bandát fenntartson. S így mindenkor igaz részvétellel voltunk mindegyik iránt, amikor tengődés közben az erőlködést láttuk, mellyel egymást túllicitálni s egymással ártani törekedtek. Másrészt meg e nemzeti ügy határozottan megkívánja, hogy Csáktornya, ez a határszéli végpont jó cigánybandával rendelkezzen. Nemzeti misziója a régi bandának is megvolt, meg is felelt annak. Fokozottabban fog ennek megfelelni a művészibb alapú szervezett új banda, mely külön játékával nemcsak mutatni fog, de a magyar érzést és szellemes kultiválni és terjeszteni fogja a hegedű húrjain túl a halárokon is. S ezért káros lenne ha újból egy kontrabandát létesítenének, bármi sértelt üzleti érdekből is. Ez ellen már eleve tiltakozunk, első sorban — nemzeti szempontból!

— **Adomány.** Özv. Igrez Mihályné úrnő a város szegényei között való széjjelosztásra 20 koronát adományozott melyért ezúton is hálás köszönetét nyilváníti az Előjáróság.

— **(Haute nouveaute 1911.)** A szivarkahüvely vásáron egy új faladika „Kider exotine” jelent meg, mely erre irányzó lombfűrés barátoknál érdeklődést fog kelteni. Ezen hüvelyfaladika 100 vagy 250 kiváló minőségű hüvelyt tartalmaz (papír Sana Salud vizjeggyel) és 10 féle különböző exotikus faanyagból van készítve. Vannak fekete ládikák (őbena) vörösbarna (mahagoni) szürke (japáni java) stb. Ezen jóízűlű hüvelydobozok ne hiányozzanak elegánsnak nevezhető dohányasztalkán.

— **Talált hulla.** Múlt csütörtökön a Lapány község határában a Mura egy női hullát vetett partra, mely már annyira felosztásnak indult, hogy személyi azonosságát semmiképp sem lehetett megállapítani, a hálta oka sem volt kideríthető, külsérelmi nyomok azonban nem voltak láthatók a hullán.

— **Tűz.** F. hó 16-án d. u. a Bánffyhegy községhez tartozó Leszkolcsec hegyen tűz támadt a Tusczenyák János rádomerjei akos tulajdonát képező, zsuppal fedett, vincellér-épületben. Eleget az épület, istálló, kamra, faszín 800 K értékben. De benn égett a vincellér, Blagovics Jakab holmija, gabonája szénája stb. is 420 K értékben. A megindított nyomozás a tűz keletkezésének okát nem állapíthatta meg. A tűzet a legnagyobb valószínűség szerint azonban a vincellér-felésege okozta, mert a tűz kilövése előtt egy órával reggelit főzött s így nincs kizárva, hogy a hátramaradt parázstól gyúladt meg a ház. Lehet azonban, hogy kéménytűztől eredt, mert a kéményt már embéremlékezelt óta nem tisztították ki.

— **Cigarettaók!** Egyesüljétek a cigaretták óriási áremelésé miatt! Ne sünájálatok a kis fáradságot! — Töltsétek! Jakobi Anticoctin-hüvelyeket, vagy „Ottomán” (törökfej) és „Tip-Top” aranyzópórák cigarettapapírt.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Simon László, Szecsár Antal, Mátyán Stefánia, Brutinszák Lajos, Sober Ilonka, Mikolcsek Lajos. — Meghaltak: Tkalcsac Katalin (4 é), Sinkó Olga (6 h), Özv. Szabó Józsefné (75 é), Holecus Mihály (22 é), Vég Cecília (34 é), Kermek Ferenc (2 é). Házasságok

ságot kötötték: Mosmondor Ferenc, és Jágecz Mára; Cseranics Károly és Stancsics Franciska; Kamenics István és Medved Hona; Deutch Jenő és Géber Janka.

— **Furfangos családok.** Glavnik Imre és neje szül. Bednyács Klára volt csáktornyai lakos furfangos módot gondoltak ki, hogy pénzt szerezzenek. A szerelmes hajadonok örangyalainak csaptak fel, akik az epedő szerelőknek hozzájuk hűtlenné vált vőlegényeiket ismét a szerelem útjára terelik. Így módon vetek pártfogásukba Csáktornyan is két család: Mladecz Mária és Remenár Margitot s elhittették velők, hogy ha pénzüket nekik átadják, lovagjaikat visszacsabílják. Ugy fordult azonban a dolog, hogy a szegény lányok rájöttek, hogy őket tulajdonképpen becsapták s ezért a furfangos családok feljelentették. Az ügyészségnek azonban dolga lesz, míg a szélhámos házaspárt kézrekeríti, mert Glavnik Imre feleségével a kicsalt 60158 K készpénzzel és ruhamejével Trieszt felé keréket oldott.

— **Tűz.** Muraszterdahelyen i. hó 11-én tűz volt. Leégett Balázs Vendel pajtája az összes mellék helyiségekkel s Kozár Márk szerlőse. A tűzet Balázs 6 éves Bálint nevű fia idézte, aki a pajtában gyufával játszott. Balázsnak 620, szomszédjának 140 K kára van. A gondatlan auyt feljelentették.

— **A Vasárnapi Ujság.** 53 képevel s válogatott szépirodalmi tartalmával valóban páratlan gazdagságban jelent meg. A hét szomorúan aktuális eseményét, a kecmeketi földrendést tűz képben mutatja be. Többek között ismerteti Farkas Zoltán az orosz festőművészetet, Dr. Bozoky Dező tengerész orvos Makoából közöl képeket és cikket, az utrechti egyetem ünnepeiről melynek érdekes magyar vonatkozása is van, Montenegró hadikészültségéről, a Ludovika akadémia sportversenyéről, a legújabb távolbalató-készülekről szintén találunk képes ismertetést. E szám új eredeti regényt is kezd: Kafka Margitnak, a kiváló magyar írónőnek „Sinek és szivek” című regényét. Novellát Kanizsai Ferencről, költeményt ifj. Szász Bélától találunk az új számban. Tárcaikk a hétről s a rendes heti rovatok. Előfizetési ára negyvedrre öt korona, a „Világkronika”-val együtt hat korona (Bndapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.)

— **Milyen idő lesz?** A Meteor írja: Az időjárásban jelzsemnek megfelelőleg nagyobb mértékben csupán a 19-iki változási nap változást hozott, amennyiben ezt előzőleg inkább csak rövid tartamu zivataros vagy más nyári szaladó esőket kaphatunk melyek mind a gyors fölmelegedés következményei, némi rövid zavarokat hozhatnak elő ezen időközben 19-iki szeles változás, a 21-iki hőmérsékletcsökkenéssel viharos vagy zivataros jelleggel, bővebb csapadékok volt hivatva hozni, melynek segítségére lesz a 24-iki is. Ezt követőleg ismét az állandóbb meleg, különösen 27. és 28. körül, az igen nagy meleg kifejlődése várható, mely e hónap végét kitölti. Julius hónapnak változói napjai: 19—21—24—25—27—28-ra esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak: 19-ike szeles, változó; 21-ike esős, esetleg zivataros; 27-ike meleg száraz jelleggel. A napon felette sülkák a feltek pár hónap óta, most sincs rajta egyetlen kis foltocská sem, fényes tányérja teljesen fölmeleg.

Szerkesztői üzenetek.
T. Kézilők! Hogy el ne párologjon, jövő számmunk meljében hozza. Mástör ki kerünk, ha lehet cikkeket is. Mert ilyen vidéki cikkeket szoktunk közzéadni. — Verő, Köszönjük, hogy hánét díjazást adott magáról. Cikkét beszedtük. De az uralkodók népszerűségéről szólvó cikket nem közölhetjük. (Jól is látjuk, hogy a jövő számmunkban a jövő számmunkban)

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika ovog Csakornya. Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplata cina je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvrt leti 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Suradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Seme.

Veli se što kak seja, tak znje, tojest što kakvu seme poseja, takvo silje ima. Dober i spameten gospodar uvijek se trsi, da svako leto bolšo, vidnešo i lepšo silje ima. Im svakomu gazdi srdce igra od veselja, da vidi, da njegvo delo i njegva muka nije zabadvaj bila. To pak je samo tak moći postiči, ako si dobro i izvrsno seme pri bavimu.

Za seme se navěk najlepšo silje ostavi. Ona pak se počekati mora, da ovo ostavljenju silje se dobro do zreli. Da je već vun zrelu, samo onda se slobodno pobere ili požoje. Što zmasinim mlati, on samo od prvoga klasa smē zeti za seme, jerbo ovo je najčistese i najlepše. Ako pak smo presiljeni zrukami mlati, pazimu, da samo najzreleše zrnje stucemu vun. Ovo se mora onda dobro zrešetati, zvejati, zjednom rečjum, scistiti se mora. Ako nato pazimu, moremu obsegurjeni biti, da silje nam nebude hudo.

Pri kuruzi samo one betve ostavimu koje barem dvē tri lali imaju. Ove betve svapnum si zazlamenujemu i po bratvi ove na strau denemu. Po trēblenju je vu venec spletemu i tak je nekam na suhu mesto obēsimo, do protuletia.

Naprotuletie zememu doli lali i svako lat pri obedva kraja malo zruždjimu, tak da samu na serdinki ostane zrnje. Ovo zrnje budemu ostavili za seme. Tak se moremu nadjati, da nam drugu leto lēpa i rodna kuruzi zraste.

Od graha naj dugšo mošinje zeberemu i ove ostavimu zaseme.

Lēpo i debēlu repu tak dobimu, ako lēpe okrugle i debele zeberemu i ove posadimu za seme.

Krumpira na tri strani razdelimu, srednoga ostavimo za seme.

Zjednom rečjom ako dobro i rodno silje ocemo imati, onda na seme moramu jako paziti. Koj luhu seme seja, on se nemore nadjati, da bude dobro letinu imal. Seme se vu suhu mēstu mora srانيتi, pak pazimu, da nikakva nesnaga ne dojde donjega. Svakomu je dužnost, da si seme pribere, kojeje čisto i zdravo. Ako med sto zrn devedeset stira, onda je seme dobro. Od dvē leti starēšo seme nije dobro posejati. Svaki gospodar mora znati, damuje vrēme za sejati. Kakova je zemlja, tak se moramu semenam i sētvom ravhati.

KAJ JE NOVOGA?

— **Daruvanje.** Jeden dobro dušni človek, koj se neče nazivati, je na temelj csakornjajiskoga špitala trijezoro kuruu namjestil.

— **Vjenčanje.** Laky Jožef od južne željeznice činovnik je juliuš 15-ga dana poslie podne držal svoje vjenčanje s Korpiš Anna gospodjicmu.

— **Razbojstvo na cesti.** Jeden kristófalvaški stric: Dolanič Janoš se je na Peter i Palovo tak napil, da je visoko nebo za bajza videl i sve štrčije su mu iz glav preminule. Pijan je bil, kak štoplin i tak je iz dravaszentmihalske krcme se dimo spravil. Ali na fletnoma je dobil jednoga dob-

roga prijatelja. Železnjak Janoš dravaszentmihalskoga stanovnika, koj se je s tēm nakanejem klopil k Dolaniču, da ga bude u njegovim težkim položaju podepiral i njega na Kristófalva, dimo sprevdal. Ali Železnjak je nē bil dober, veren pajdaš, jer je med putem iz Dolaničovoga zepa 46 kurune vkral. Železnjaka su k sudu prēk dali.

— **Zlovolja.** Mursič Melko i Banek Gjörgj felsódborouški stanovniki su se nē jako radi imeli. Meško stric je jako srdit bil na Gjörgj strica; kaj je bilo tomu zrok, nē moći znati. Mozbit Melko stric je barnaste, a Gjörgj stric pako plavne mustače imel, i to je ove dvē strice na srditosti doneslo. Dostig je to, da Mursič, kaj bude Baneku nekvoqa kvara zrokuval, vužgal mu je sēno na senokoši, koju su rano hoteli dimo voziti. Ogenj je Baneku poldrugi metercent sēno uništil, i tak su Mursič Melkeca k sudu najavili. Hej! zakaj je med ljudem ta vraza zlovolja?

— **Vkradjenje.** Leitner Ödön mjestnomu stanovniku na kvar, su nepoznati činaci u minuēem dneve iz njegovoga dvora, iz kola svakofēle kočije sredstve vkrali. Zan dari sad išēuju tolvaje. — Takodjer svakofēle i više vrednosti stvari su vkrali na Belca občini od Svarz Istvan, Čemerik Istvan i Vidovič Pal tamošnje stanovnike. Žandari su već vlóvili tolvaja, koj je jeden belicaški stanovnik i njega su k sudu prēk dali.

— Hliš Benedek dravahidskomu stanovniku su iz njegve ledvenice meso vkrali. Tolvaji su varaždinski mlinari bili, koje su žandari vanrazasnili.

Konac pjesme.

Sudbena razprava je bila dovršena te bude obtuženi u svoju celicu odveden. Ceteri godine teške tamnice radi prevare i krivotvorenje mienicah, glasila je odsuda. Fina koža lica osudjenoga je pri izrečenju odsude nepromienjena ostala. Obtuženi je ovu osudu kakti nekaj, kaj se samo po sebi razumieva saslušal, a onda je težkim korakom otišel u svoju celicu. Več je bilo kasno u noći, kad je osuda pukla i njegovoj su zatvorenici su već spavali. To je bilo osudjeno mu baš pravo, jer njihovoga izpitavanja se je više bojal nego same konačne razprave i osude. Sad je ležal na svojoj slamnaji te je ukoceno gledal gore prama bolti tamnice, ali zidanu boltu nije videl, jer je njegov pogled kroz nju, kakti kroz staklo prodril u njegovu prošlost. Zar je bilo moguće, da je on, baron Joakim St., čija mati je bila princeasa, da on sada ovde na slamnaji leži i tu čeka dok ga u nieku kaznionu odvedu! Zoni su ga obhadjali, kad je na to pomisli, da će morati kroz godine kaznionsko odiele nositi, on, koj je navaden bil u sjajnoj uniformi husarskog oficira okolo hodati. Njegov celi život je u toj

uri pred njegovimi oči svoj marš obavil. On se je opet postavil u onaj život, kojega je počivēl do onoga dana, kada su ga u zatvor odpeljali.

Joachim barun St. izhadja iz prastare plemićke niemačke obitelji, koja je svojoj domovini već od stotinah godinah davala vrstne soldate i činovnike. Njegov otac je bil oficir u jednoj garde regimenti, te se je oženil sa niekom princesom, koja se je prigodom jednog manevra u tog liepog oficira zaljubila. Joakim je bil prvorođeni izmed mnogobrojne diece, pak je u to ime i po roditeljih bil razmazan. Liepoga maloga dečeca je sve rado imalo, njegova živalnost nije nikoga pačila, dapače ako je i kakove dietinske nepodobštine počini, za to mu nitko nije bil neprijatelj, jer je onda znal tak ljubezno za odprošćenje prositi. Mati si je sina razmazavala, iiti cartala, a otac se je snjim ponosil te je njegovo burno ponašanje nazival »temperamentom«.

Joakim je, dakako, bil određeni za officira, kak mu je i otac bil, pak je stoga došel u kadetsku školu. Stroge regule odhranjivanja, koje u toj školi vladaju dielovale sud dobro na odgoj mladica. Ovde je on prvi krat izkusil, da nisu svi ljudi tak

popustljivi, kak njegovi roditelji, pak si je on to i dobro zapamtil. I ovak je on postal feš dečko, čije duševne sposobnosti su za budućnost na velikom obečavale. On je takaj sve izpite izvrsno položil, te je posie njih stupil kakti mladi officir u istu regimentu, u kojoj mu je i otac služil. To je bila jedna od najuglednijih regimentah, u kojoj su officiri sami plemenitaši bili. Dakako, da je služenje u takovoj regimenti bilo skupo, jer se je tu više trošilo kak navadno, ali nikaj zato, tatek i mama su pošiljali iz doma pripomoć, kada goder je bilo potrebno i to, »quantum satis« tak, da je šnjum bilo moguće svakomu, koj nije bil baš odviše potrošlju, izajti.

Komaj da se je baron Joakim regulah kadetske škole riešil, kad je u njem onaj stari temperament pričel burlačiti. Taj mladič je svoju u školi pokopanu slobodu, sada pričel opet podpuno uživati. Gde se je kakova bedastoća sbijala, sigurno je mladi baron bil polag, ako i ne kolovodja, a njegovi roditelji su morali za njim dugove plaćati, koji su bili znatniji, nego je navadno mladi officiri prave. Na nesreću mladoga oficira, je njegova regimenta bila premešćena u Potsdam. Blizina Berlinu je pogubno dielo-

— **Sibicamonopolium.** Kaj je to monopolium? Samotržba? Za monopolium zovemo to, ako nestere imanje, samo jedini, osebnidružtvi, ali pak sam orsag može na prodaj donesti. Na primer sol, duhana, zesta orsag prodaj, i stoga on ima haska. Vezda hoće magjarski korman i šibicu za monopoliuma vzeti, i njemu cieniu gorizdici Korman tak misli, kaj ov novi monopolium bude deset milijun kurun hasna doneset orsagu. Bormes, ako se človek na ovoga novoga monopoliuma premisli, ne more reći, da je to mozbit ne dobro tak za puka, kak i za orsaga. Za puka zato, jer ljudi budu vekuš brigu imali na šibice onda, kada će ovo dragše biti. Im vezda skorom svaki nore nese u žepu šibice, u svakim kutu najdem šibice, i nise moći čuditi, ako se tuliko nesreće, ognji pripetiju u celim orsagu. Ako pak bude šibica vekuš cieniu imala, ljudi budu z njimi šparali, na sigurnese mesto deli, kaj ne bude moglo diete i svaki nore k šibici dojt. To bi dobro bilo ako bi barem jeden paklec 20 fillér kostalo. — Drugać pako ov monopolium orsagu — kak smo predi pisali — desetmilijun kurun haska bude donesto. Peneze pako orsag uvijek treba, jer drugać se sviēt obrne.

— **Učiteljski občesabor.** Od cele Zalamegijije učitelji budu u augustuš mesec 28-ga dana u Kesthelyu njivoga godišnjoga občesabora držali na varaski hiži. Na ovim saboru pročitavanje budu držali: Jureczky Ivan nagjkanizaiski kr. odvjetnik. Hüll Cecilia csaktornjaiska ovoidašica, Brauner Lajos csaktornjaiski državi učitelj i Horvath Janoš zalaegersegski državnj ravnatelj-učitelj. Za pročitovanje budu učitelji svoje temeljno pravile promienili. Zadnja stvar je činovnik zbiranje.

— **Sušica onkraj Dunava.** Kr. ug. ministar od nutrašnje poslov je nē zdavnja javil, da u tekuće godine u januar mesecu su vu celim orsagu 6 jezera 338. peršoni umrli u sušici, tojest u heptiki. Iz ovoga broja na onkraj Dunava dojde 879. U naši varmegijiji 130.

— **Nesreća pri željeznici.** Vida Jožef zalaegersegski 18 godišnji težak je julius 12-ga dana v jutro okoli pete ure na staci-

onu cigle pomagat u vagon spraviti. Med vaggonesibanje je tak nesretno došel med dvē puffere, da se mu je rebro nutritilo i u plučē zavrtelo. Nesretnoga človeka su odmah u špital spravili, a iztragu podigli.

— **Strelili su ga.** Geci Gjörgj 73 godišnji esteregojejskoga stanovnika su julius 9-ga dana u tamošnji šumi, kam je vrganje išel brat, na mrtvoma našli. Brščas, da nekvi zvjerokradica je na staroga človeka strelil.

— **Zaklala ga je munja.** Ober Belsšard občine je u minučem dneve veliki viher hodil. Ivos Vendel belsšardski 60 godišnji gluhnemi človek je ran u senokosi kosil, kada ga je munja zaklala. Na mrtvo telo su njegvi sini zadjeli, koji su hranu nesli otcu.

— **Kupovanje.** Kr. ug. ministar od poljodelstvene posle hoće više pastuhe kupovati za stran orsage. Oni gazdi, koji imaju takve pastuhe na prodaj, nek to do prvoga augu-tuša ministeriumu najjaviju. Poljodelstveni ministerium samo takve pastuhe hoće kupiti, koji su od 3 i pol — do 8 leta stari. Najaviti treba i od pastuha dobu, farbu, postajanje i vosokost.

— **Sbrisani svetki.** Rimski papa X. Pius je novu Motu popriu van dal, u koji pismi to želi sveti otec, da oni svetki, koji su do vezda na delavnim danu bili, nek se na najbližesim nedelju obdržavaju. Takvi svetki su naprimer: Telo, Zastupljenje Kristuševo, Nazv. b. d. Marija i više svetkov, koji bi se uvijek na nedeljo se obdržavali. Pismo je do vezda još nē na oglas došlo.

— **Smrtno kupanje.** Krizanič Marton 21 godišnji muraheljski momak je julius 10-ga dana više priateljini kupat se išel u Muru. Med kupanje je Krizanič uvijek bolje nutar plival prama sredine, tak, da su njegvi priatelji nē hoteli žnjim dalje plivati. Najenkrat se je jedan krič čul iz onoga mesta, gde je Krizanič plival. Prijatelji su biesno ta gledali, ali onda je već momak med telesine izniknul. Krizaniča su nē mogli njegvi priatelji iz vode vanbriniti, vlopil se je u vodu.

— **Smrt na polju.** Julius 14-ga dana u poldne je veliki viher hodil ober Also-lendva varaša. Kondakor Pal, jeden 14 go-

dišnji kerkaszentkirajlski dečko je u petek poldne svinje pasil na polji. Tu ga je vlovil viher, i dečko pred viherom pod jedno drēvo je bežal. Najenkrat je munja u drēvo vudrila, i maloga pastira zaklala. Kada je viher minul, onda su mu našli tamo hodeći ljudi njegvo mrtvo telo.

— **Samoubojni sliep.** Na Szentkeresztu je živel jeden Nagj Janoš zvani občinski siromak, koj je još k tomu i sliepi bil. Siromak sliepi človek se je uvijek u tēm ufal, da budu mu oči zūravi, i onda će on opet videti. Ali sve je zabadsvo bilo. Zgubil je već ufanja, i zgubil je i trpljivosti. Juliuš 10-ga dana u štali, gde je stanovul, se je obesil. Dok su ga spazili, već je Nagj Janoš mrtve bil.

— **Ttostruk smrt na polju.** Na zalavarmegjejskim farkasdenci pusti se je strahovita katastrofa pripetila. Na Klein Jenö-ovim imetku su šestnajst poljodelavci svršili žetvu, kada se je na jedenkrat velika grmljavina približavala i kiša je težake u sudovne hiže stralala. Tri žetelaci, po imenom Sukič Janoš, Gadač Jožef i Lengjel Jožef su se nē žurili u stan, nego na polji pod jedno kola su se skrivali. Za kratkoma je dežd postal, i ovi tri težaki su opet na delo išli, Na hitroma je blskalo i munja je Sukiča, Gadača i Lengjela zaklala. Posle podne ob 4. uri su njive mrtve tēle našli na čistoma zgorote. Svi tri težaki su i familiju imali. Munja je i jezero križ žito uništila.

— **Zalavarmegjejski veliki župan.** Kak od glavnoga varaša više novine pišeju, naš veliki župan bude brščas Balaz Bela, ministarski savjetnik, kojega će kralj za kratkoma imenovati.

— **Gorostasna željeznička katastrofa.** Potek Mühtheim (Nemčiorsag) varaša se je grozna željeznica nesreća pripetila. Od katastrofe die su još do vezda nepoznate, ali od toga je već glas, da trinajst ljudi su umrli i tridesti se oranili.

— **Noviši potres u Kečkemētu.** U Kečkemētu julius 17-ga dana v jutro ob 7-uri je na novoma potres bil, koj je velike kvare zrokuval. Od židovske i grčke cirkve turen se je tak pokvaril, da sada ovi turni grbavo stojiju. — U minučem nedelju

vala na mladog officira, jer čim je samo imal malo prostog vremena, već je biežal u glavni grad na zabavu, gde se je u družvu raznih dvojbentih ženskinjah zabavjal, koje su ga znale pošteno operušiti, da su ga takove zabave više kostale nego sve drugo kaj mu je bilo potrebno i tak je stari baron imal više krat priliku za mladim officrom dosta velike dugove plaćati. Tu je sad došlo do prepirke medju sinom i otcem, stari baron je sinu prepovedal u Berlin na zabave hoditi, a Joakim je obećal se poboljšati. Ali on nije imal toliko jakosti karaktera, da bi bil dogel strasti odoliti, koja ga je za njegovu ljubovcu zauzela. Ljubomornost ga je i opet tierila u Berlin, jer je saznao, da ga neki bogataš hoće iz njegovoga ljubavnoga tronuša odrinuti i ljubovcu mu prevzeti.

I ovak je mladi officir otcu si zadanu rieč pogazil, te je kak i prije hodil k svojoj ljubovci, koja ga je puno kostala. Novce si je pribavjal mienicami, na koje je ime svog oca podpisaval. Pedeset hiljada krunah je na taj način zatepel, te je u velikom strahu očekival vrijeme kada će mienice dospievati, jež onda će sve na videlo dojt. Misel na

to, kako će pred otcem stati i sve morati priznati, bila mu je strašna.

U tom nepovolnom razpoloženju napala je mladoga officira nesretna misel. Njegova ljubovca u Berlinu bila je pievačica kod kazališta, a sad je došla u službu k kazalištu u Kopenhagenu, te je uslied toga, za da ju može sliediti, mladi baron Joakim odučil regimentu potajno ostaviti i za njom oditi. I opet si je novce za putovanje, dvadeset hiljada korun, mienicom, koju je opet krivotvoril podpisom otcovog imena, pribavil. Dva dana za tim je otcu mu od regimiente dobil objavljeno, da mu je sin nekamo zginul, ili desertiral.

Sada je došla ta ciela mienbenička komedija na videlo. Stari baron je medjutim mienice sve izplatiil, ali tim je bilo moguće samo ime spasiti, ali sina ne, jer sin je bil kakti biegunac ili desertier progonen.

Potraživanje, koje je barun St. za nestalim upriličil, bilo je bezuspješno; barun Joakim si je nametnul krivo ime, te je pod takovim odpuval iz Kopenhagena u Pariz. Novci su se na brzo žišli, jer jedan barun su svojom ljubovcom, theatristicom, umietnicom, nezivi na putovanje, kak nas koj, pak zato je dvadeset hiljadi krunam bil za

kratko vrijeme kraj i konec, a kotrig jedne starinske, na glasu plemenitaške kuće, je postal pustolov te je iz jedne kriminalne falinge padal u drugu. Neki sram ga je obhadjal te se uslied njega nije hotel odvažiti, skrušeni se je povrnuti domov i pred roditelji svoju falingu priznati i požalovati se, gde bi otcu, koj je imal sveze sa velikaši i visokimi officiri, generali i t. d. bilo lahko vojnički progona radi desertirajuja, obustaviti te ga natrag u vojsku namiesliti. Na miesto, da bi on o tom bil promišljaval pak se za tu blagodat bil pobrinul, pustil se je u razne prevarne poslove i poduzetja, samo da do novac dojde. I izbilja mu je pošlo za rukom nekoje bogate gospodjice za njihove banjke i zlatise ofurdati, pod švidelskim obećanjem ženitve, a onda s penezi opet u nepovrat zginul.

To sve je u svojoj domovini radil, gde ga je otec ipak uvijek iz neprilikah izbavjal, ali i tam je već miera postala puna, i tlo pod nogami vrūce, pak je prebiegel preko u Austriju. Ovde medjutim nije imal tko bi ga zaguvaral i iz neprilikah izbavjal, pak su ga konačno vlovili i sudu predali. Tu mu njegov otcu više nije mogel pomoći, već je kakti prosti zločinac bil pred porotu stavljen,

je Khuen-Hédervary Karolj grof ministar-predsjednik više ablegatni v jutro u Kečkemét dolazit, da pogledne one kvare, kaj je potres zrokuval. Med ablegate je bil i Zalan Gjula dr., letenjejski ablegat. Hédervary grof je sve pogledal, i batrivil je v arasa, da i njemu na srce leži to, da se Kečkemét varaš na novoma zidje i polepsi. Ministar-predsjednik i gosti su postie podne ob 5 uri nazajputovali u Budapešt.

— **Ognji.** U Hamri (Arvavarmegija) občini je u minučem nedelju veliki ogenj pustošil. Iznimka osem hiž je čela občina zgorela. Čudaj pokrajine, seno i domaće živine su se u ognju uništile. Kvara na osemstojezer kurun šarčaju. Štrcija je velika, stanovniki gladuvaju. — U Dravatamaši občini u minučem nedelju v noči je veliki ogenj bil Deset hiže, osem štale, sestnajst veksi škeduji i više pokrajine su zgoreli. Po prilici 60 konji i marvi su u štali zgoreli. Kvar je veliki. — U Brakel (Hollandija) občini, blizo Gorinchen varaša u minučem nedelju v noči su četerdesetsem hiže zgoreli. Kvar je dvjestojezer kurun. U clovečjim životu je nē nastal kvar.

— **Lud u cirkvi.** U Pöstyénu v katolički cirkvi je u minučem pondelek v jutro tamošnji kapelan sveto misu držal, kada med vērnike na jedenkrat je jedna dievojka k oltaru jurišala i na kapelana se postala. Dievojku su uhitili i potlam odlučili, da nju za Bihari Roza zoveju i da je ludna. Dievojku su u Požony v bludnicu spravili.

— **Jednoga vlastelina samoubojstvo.** Pittizer Antal, od Pankota (Aravarmegija) občine jeden najbogateši gradjanio, vlastelin se je u minučem tjednu obēšil Pittizer je 64 godine star bil i zalo je smoubojnik postal, ar je hudoga porasta dobil.

— **Velika rudnakatastrofa.** U Ameriki v šikervillejski (Punnsylvania država) ugljenrudi se je eksplođeranje pripetilo, kojemu su dvajstidv rudari žrtvi postali. Do vezda su sedemnajst mrtve tēle našli.

— **Vručina.** Nē samo u Budapeštu, gde u poldne temperatura 312 Celsius gradeše kaže u sjeni, ali svigdi u Evropi, osobito pako u sredini. Europi velika vručina

koja ga je krivim proglasila.

To su bile žalostne uspomene, koje su mu kroz moždjanē isle, kad su ga poslie odsude u njegovu celicu natrag dopeljali; a kad je drugog dana u jutro ura došla za ustati, nje on još niti na jednu minutu oka zatisnul.

Dva tjedna kasnije bil je u jednu kaznionu odpremljen, gde je imal dosudjenu kaštigu odslužiti.

I tako je barun Joakim St mladi, pun ufanja čoviek za uviek dokončal tak, da se more reći o njegovom pustolovnom životu, da je tu sad »konac pjesme«.

Ovakovomu »koncu pjesme«, ili bolje rekuč koncu punog ufanja životu nije nitko drugi kriv, nego roditelji sami, koji za vrijeme dietinstva svojoj dieci sve prepustaju, po ton, dieca na ničem neoskudjavaju, sve im može i mora biti, te se tak konacno na svoju nesreću priuče, da im se svaka želja mora izpuniti. Kada to u kasnjih godinah uviek nemre biti, oni se primu zločina, nasilja, prevare i razno, samo da svojoj želji udovolje, a to je onda dovede pred sud i u zatvoru te oacini »konac pjesme«.

Em. Kollay.

traja i u našim orsagu već od više dane je nē bila kiša.

— **Velika životdoba.** U Alsokalinfalva (Maramarošvarmegija) občini je umrl Kusin Fedor rutēn poljodjelavec u njegvi stoosem godišnji dobi. Kusin je u svojim življenju nigdar nē bil bolestan.

— **Samoubojni profesor.** Kováč Janoš učitelja sin, Kováč Zoltan diplomérani profesor se je u Magjarkaniži na smrt strelil. Zrok je nepoznat.

— **Veliki ogenj na okolici.** U Bikas občini (Zoljovarmegija) su se deset hiže i pokrajine zgoreli. Braniti je nikaj nē moči bilo. Više familie su bez stana ostali. Radi velike suše nē ga vode i komaj su mogli ognja sgasiti.

— **Cigan i občinski birov.** U Kőrdu (Satmarvarmegija) vu krēmi se je zabavljat Berki Láslo tamošnji cigan. Amburuš občinski birov ga je opomenul, da nek bude mirneši, na kaj je cigan birova tak u glavu vudril, da je ov u svoje rane umrl.

— **Bivši turski školskiministar u Budapeštu.** Ismail Hakhy bej bivši turski školskiministar, bagdadski zastupnik se u Budapeštu suzeza Glasoviti turski državni-muž je u minučem dneve u orsaekihizi bil, gde je pohodil Berzeviczy Albert predsjednika, Justh Gjula predsjednika od 48-me neodvisne strane i grof Hédervary Karolj ministarpredsjednika.

— **Kraljev dar.** Njegovo Veličanstvo magjarski kralj je za kečkemétske nesretnike iz svoje blagajne stjeozer kurun daroval. Do vezda stošestdesetpetjezer kurun je skupa došlo.

— **Ogenj u Pomazu.** Polek Budapešta, na Pomaz ljetovnimesti je u minučem dneve veliki ogenj pustošil. Jedna Čapo zvana ulica se je na čistoma zgorala. Kvar je veliki.

— **Krvni dijak.** U Hamburgu je jeden Hoffmann Pal zvani trinajst godišnji dijak na ulici Sirch Emilia petnajst godišnju deku dolivpicil. Dievojka je odmah umrla.

— **Umorstvo u Beču.** U Beču, vutretjim kotaru u Kpunn-ulici su u minučem nedelju v noči jednu 37 godišnju ženu Schmidt Mariu vmorili. Činaci su do vezda još nē poznati.

— **Nogi generala put.** Nogi japan general, koj je ruske vojske pri Portarthuru pred šest lētni tak vitezsko sbil, se je u minučem nedelju prek Bukarešta u Konstantinapolj putoval, gde je neštere dneve izpunil.

— **Pronevjeranje.** Fekete Luzar, od Samošujarskoga Banka blagajnik, je 24 jezer kurun pronevjeril i skočil. Tak misliju, da je blagajnik negdi u Budapeštu.

Nekaj za kratok čas.

Penitencija.

Ide muž k spovedi i tak počme :

— Duhovné otec, veliki grēh sam napravil, da sem se ženil. Onda sem dal stan vragu pri moji mirvi hiži.

— Hje! dragó dēte! to je veliki grēh. Budem te odvezal od grēhov, ako vērno zvršis penitenciju. Moraš si jaku skorbačom tēlo trāpiti.

— Hvala lēpa, duhovni otec!

Stem ide dimo muž, zeme debelu botu i dobro mu klepe ženu.

— No kak si mi kaj Jožek, pita muža za par danov svećenik

— Janu dobro, duhovni otec!

— Kak to?

— Zvršil sem penitenciju i nato je vrag vušel od hiže.

— Huh! mortig te žena ostavila?

— Skočila je bormeš! Tak je odista, da niti glas ji ničujem. Tak dugo sem držal penitenciju, doklam se mi je bota potrla na ženi.

— Kaj si nore glive jel? — zakreč svećenik.

— Nisem bormeš. Sveto pismo tak govori: muž i žena je jedno tēlo. Pak sam si mislil, ako smo mi dva jedno tēlo, onda zakaj bi ja sebe mučil, leži svršim ja to na ženi. Tak sam i napravil. Potlam néga vraga pri hiži.

Pri vnoği hiži bi hasnuvita bila ta penitencija.

Pangrotéral je.

Prijaviju grofu, da je domaći židov pangrotéral i da je sve kmete povkanił od kojih je na porgu kupil zrnje i drugo blagu.

Ljudi javčeju i plačeju se stem bole, jerbo su znali da je to pociganiji napravil.

Grof pozove pred sebe židovi i kmete.

— Tak si pangrotéral, dragi moj sinek? pita milosrdnu grof.

— Istina je milostiven grof — veli suznatemi očima židov — nikaj mi je nē ostalo.

Na ove reči još bole se prastrašiju ljudi.

— Nikaj se najte bojati, veli grof, ja vam budem već pomagal. Ovoga siromaka nemorem dati obesiti, nego budem mu dal dēlo, da si od služi ov dug.

Zatem pak da zapoved kasnaru, da svakoga kvarnika naj splati do fillera.

Onda pak se obrne k židovu i veli:

— Ti dragi moj sinek, ti pak budeš išel vu prodnicu i tak dugo budeš tam kamen a kopal, doklam se mi oduziš.

Židov je još on dan splatil duga.

Mršav konj.

Na mršavim konju jaše jeden debel clovek.

Popita ga jeden putnik: čujele, kak je to, da vam je konj tak mršav, a vi ste pak tak debel?

— Je prosim to je tak — veli jahoč — sebe ja sam hranim, a konja pak kućiš

Novi kapitan.

Iz varge postane soldat i jako se zaluje, da na mesto pokojnoga kapitana čisto nepoznati kapitan dojde.

— Zakaj bi bil nepoznati? pita ga pajaš, im poznamu dovicu njegovu.

— Kaj očes znjom?

— Hm! neznaš da smo skup, delali pri jednom majstru, pak da je on vumrl, dovica je zela prek mestriju i mi smo dalje delali, kak da se nebi nikaj dogodilo. Tak ti bude i tu Zasegurnu dovica zeme prek kompaniju i komandu, mi pak budemu duže stražili, kak smo i predi.

Sray Ferenc.

Szivarkapapir és szivarkahüvely

ABADIE
PARIS

Minden tözsdében kapható

Gabona árak. — Ciena zítka.

mmázsa	1 m-cent,	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	20 00 —
Rozs	Hrz	14 40 —
Árpa	Jecmen	12 90 —
Zab	Zob	14 00 —
Kukoriceza	Kuruza suha	16 40 —
Fehér bab új	Grah beli	18 00 —
Sárga bab	» zúti	16 00 —
Vegyes bab	» zmesan	15 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20 00 —
Lenmag	Len	21 00 —
Tökmag	Koščica	22 00 —
Bükköny	Grahorka	14 00 —

STOCK - COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

Fizessen elő
a Vasárnapi Ujságra!

A
**VASÁRNAPI
UJSÁG**

a legrégibb, legkedveltebb
illusztrált hetilap.

ÖTVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM.

Szerkeszti HOITSY PÁL.

Előfizetési ára: egész évre 20 korona,
félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Mutatványszám ingyen.

Előfizetéseket elfogad

a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatala

(FRANKLIN-TÁRSULAT)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Írógép- kellékek

kiváló minőségben kaphatók:

Strausz Sándor Könyvkereskedésében
Csáktornya.

Egy jó erkölcsű fiu

könyvkötő tanulónak

felvétetik

Strausz Sándor könyvkötészetében

Csáktornya.

977. 1911.

Hirdetmény.

672 1—1

GYÖRGYLAKA község előljárósága 1. évi július hó 30-án d. u. 4 órakor a községbíró házában

egy istálló és kocsiászin

építésére versenytárgyalást hirdet. Előírányzott összeg 1600 korona és fuvar természetben. Ugyanakkor a régi istálló és pajta nyilvános árverésen elfog adatni.

Feltételek a kisszabadtői jegyzőnél és györgylakai bírónál megtudhatók.

Györgylaka, 1911. július hó 14-én.

Puhr Mihály körjegyző.

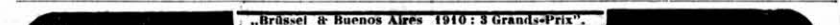
Kalamári János bíró.

Tenyésztésre különösen alkalmas.

1 drb. 2 hónapos angol fajgöbe (jorkshire) és 2 drb. ugyanolyan
faju ártány eladó

Csáktornya, Szénatér 2. l. emelet.

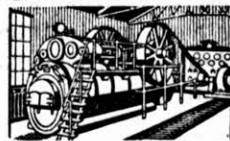
„Brüssel & Buenos Aires 1910: 3 Grand-Prix”

— Az eredeti Wolf szerkesztő —

szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

azelapmentes szabotossági vezényművel, 10-300 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóáguk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzlem részére

a legelőnyösebb erőforrást képezik.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

budapesti képviselő: BOROS ÁRTUR okl. gépészmérnök
Rottenburger str. 33.

— Üzemeltetés 200.000 lóerőn fölül —

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 K.

Hecht Bankház Részvénytárs.
Budapest, Ferenciek-tere 6.

771 34

Csak
ANIMO
pezsgőt igyunk!

Hazai gyártmány!
Kellemes üdítő ital!

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíróság 1911. évi V. 375, 374 373 sz. végzése következtében Dr. Hajós Ferenc ügyvéd által képviselt Csáktornya Vidéki takarékpénztár Rt. javára 300, 150 és 150 kor. s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2836 K 50 fill. becsült férfi- és gyermek ruhából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíróság 1911. V. 375 374 373 sz. végzése folytán 300, 150 és 150 kor. tőkekövetelések s járulékaik erejéig Csáktornyan Árpád-utcában leendő eszközzésére

1911. évi július hó 26-ik napjának d. e. 9 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. c. 107. as 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbit ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Csáktornya, 1911. július 12. 671

395 vh. 1911.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíróság 1911. évi V. 196/1 számú végzése következtében Dr. Kemény Fülöp ügyvéd által képviselt Hoffmann József Fia ugy A. Herrmann cég javára 141 K 11 fill. és 35 K 22 fill. s jár. erejéig 1911. évi június hó 23-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: Sötét ménló nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 1911. V. 196/2 sz. végzése folytán 141 K 11 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi január hó 15-ik napjától járó 5% kamatai továbbá 35 K 22 fill. tőke, kamatok és eddig összesen 91 K 67 fillérben bírólágg már megállapított, költségek erejéig Felsőpusztafán alperes lakásán leendő eszközzésére

1911. évi auguszt. hó 17 napjának d. e. 10 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbit ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlak 1911. június 19. 669

Cigarettafázók!

Ekvivalensek

a cigarettafázók őrjátsi áremelésé miatt!

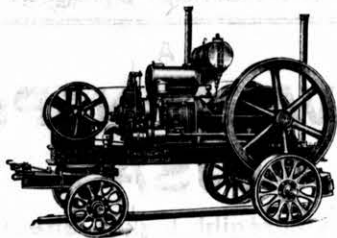
Ne sajnáljátok a kis fáradságot!

Töltetek

Jacobi Antinicotin-hüvelyeket,
vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)
és „**TIP-TOP**“ aranyzopókás
cigarettafázókat.

∴ Minden tekintetben utolérhetetlen a világhírű ∴

eredeti „**OTTO**“ motorok

benzin-benzol-petrolin-szivogáz-üzemre és

LOKOMOBILOK

LANGEN & WOLF WIEN

Laxenburgerstrasse 53

572 20-24

SCHMIDT EDE · ZONGORATERME · CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 „ „
czimbalom . . 100 „ „

629

10

Alábbi világhírű czégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók

∴ Régieket átcsereél ujra ∴

Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

874 szám. 1911.

Építési hirdetés.

Alólirott m. kir. állami szőlőtelep kezeléség ezenel közhírré teszi, hogz a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 9835-1911. számú magas rendelete értelmében a stridófarkashegyi m. kir. áll. szőlőtelepen ez év folyamán 5400 kor. előirányzott költséggel egy

gazdasági épület

lesz készitendő.

Felhivatnak azon magyarországi építómester urak, kik ezen épület elkészítésére vállalkoznának, sziveskedjenek nevezett telepen folyó hó 30-ig az építkezési tervrajzok, költség-előirányzat és szerződési feltetelek megtekintése végett megjelenni, hol ez ügybeni felvilágosítással legnagyobb készségeggel szolgál a

670 1-1

Telepkezelőség.